

**Beroepsstandaard voor de
maatschappijleerdocent**

+

**Uitgangspunten registratieprocedure
'beroepsregister docenten maatschappijleer'**

Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer (NVLM)

Mei 2009

Met dank aan de commissie 'Beroepsstandaard voor de maatschappijleerdocent'. De commissie bestond uit de volgende leden van de Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer:

Felix van Vugt, Ben Huisman, Linda van der Zwaan, Marco Veldman, Mariëtte van Hanswijk, Niek Rennenberg, Gerard Ruijs, Tom Stroobach en Coen Gelinck. De commissie werd ondersteund door Tineke Steenbergen.

Inleiding

Voor u liggen de Beroepsstandaard voor de maatschappijleerdocent en de uitgangspunten voor een registratieprocedure in een (nog te ontwikkelen) beroepsregister voor docenten maatschappijleer. Dit document is door een commissie bestaande uit negen NVLM-leden opgesteld in het kader van een traject dat werd georganiseerd door de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL). Het traject was gericht op het ontwikkelen van vakspecifieke beroepsstandaarden: wat moet iemand kunnen, kennen en doen om zich een goede vakdocent te kunnen noemen? Daarnaast heeft de commissie zich gebogen over de vraag onder welke voorwaarden het instellen van een beroepsregister kan bijdragen aan het op peil houden van de kwaliteit van docenten maatschappijleer. De commissie werkte in opdracht van het NVLM-bestuur. De eerste versie van dit document is in december 2008 overgedragen aan het NVLM-bestuur. Vervolgens is die versie voorgelegd aan de leden van de NVLM, tijdens de jaarvergadering op 6 februari 2009. Dit heeft tot enkele beperkte aanpassingen geleid in de beroepsstandaard, deze zijn nu in dit document verwerkt. De Beroepsstandaard kan in deze vorm op veel draagvlak onder de NVLM-leden rekenen. Wel plaatste een aantal leden enkele kanttekeningen bij de uitgangspunten voor de registratieprocedure, deze zijn toegevoegd aan het eind van dit document.

Het bestuur zal zich buigen over deze Beroepsstandaard en over de 'Uitgangspunten voor een registratieprocedure'. Op basis daarvan zou het NVLM-bestuur in de toekomst kunnen overgaan tot het instellen van een beroepsregister voor docenten maatschappijleer. Op dit moment heeft het NVLM-bestuur nog geen standpunt ingenomen over de wenselijkheid van zo'n register.

Het bestuur van de NVLM, mei 2009

Aanleiding

Naar aanleiding van het rapport van de Commissie Rinnooy Kan wordt onder andere door het Platform VVVO, het platform van de vakverenigingen in het voortgezet onderwijs, gesproken over het ontwikkelen van een beroepsstandaard en het opzetten van een beroepsregister voor het onderwijs. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft SBL gevraagd initiatieven vanuit vakverenigingen om te komen tot een beroepsstandaard en een lerarenregister te ondersteunen. Het bestuur van de NVLM heeft besloten aan het SBL-traject mee te doen, omdat het bestuur de kwaliteit van docenten maatschappijleer van groot belang vindt.

De kwaliteit van maatschappijleerdocenten stond in het verleden regelmatig onder druk doordat scholen niet altijd erkenden dat voor het geven van maatschappijleer vakspecifieke kennis en vaardigheden noodzakelijk zijn. Hoewel er in de afgelopen jaren veel verbeterd is, doordat voor het vak op vmbo, havo en vwo eindtermen zijn vastgesteld en doordat het vak meetelt in de slaag/zak-regeling, komt het nog steeds voor dat scholen een docent aardrijkskunde, geschiedenis of levensbeschouwing een paar uurtjes maatschappijleer laten geven. In veel gevallen wordt van die docenten niet gevraagd zich via bijscholing de vakspecifieke kennis en vaardigheden van maatschappijleer eigen te maken. In het mbo wordt sinds de invoering van de burgerschapscompetenties steeds minder belang gehecht aan de vakkennis van een docent burgerschapscompetenties. Er is dus voldoende aanleiding om via een beroepsstandaard en wellicht ook via een lerarenregister te werken aan de borging van de kwaliteit van docenten.

Doelstellingen

Het doel van de beroepsstandaard en het lerarenregister is tweeledig:

- 1) het stimuleren van de professionele ontwikkeling van de individuele maatschappijleerdocent en van de beroepsgroep als geheel;
- 2) het borgen van kwaliteit van de individuele maatschappijleerdocent en van de beroepsgroep als geheel.

Beroepsstandaard en lerarenregister

De beroepsstandaarden voor de verschillende schoolvakken worden ontwikkeld met het oog op het opzetten van een lerarenregister. Docenten maatschappijleer moeten de Beroepsstandaard onderschrijven als zij willen worden geregistreerd. Zo stemmen zij in met de Beroepsstandaard en spreken daarmee de intentie uit te streven naar het ontwikkelen en onderhouden van de 'bekwaamheden' die in deze Beroepsstandaard worden omschreven.

Ook als er geen lerarenregister komt kan deze Beroepsstandaard van grote waarde zijn als inspiratiebron voor de professionele ontwikkeling van leraren maatschappijleer en als instrument voor scholen om te bevorderen dat de kwaliteit van docenten die maatschappijleer geven van voldoende niveau is.

Hoe leest u de Beroepsstandaard voor docenten maatschappijleer?

1. Deze Beroepsstandaard is gericht op alle docenten maatschappijleer. Waar docent maatschappijleer staat kunt u dus lezen: maatschappijleer, maatschappijleer 1, maatschappijleer 2, maatschappijwetenschappen, burgerschapscompetenties, maatschappelijke en culturele vorming, etc. Waar 'hij' staat kunt u ook 'zij' lezen.
2. De functie van de beroepsstandaard is het stimuleren van de professionele ontwikkeling van docenten. Deze beroepsstandaard beschrijft een ideaaltypische docent maatschappijleer. De commissie verwacht niet dat een docent maatschappijleer voldoet aan alle 'bekwaamheden' die in de Beroepsstandaard worden opgesomd, maar acht het wel van belang dat iedere maatschappijleerdocent ernaar streeft deze bekwaamheden te ontwikkelen.
3. In deze Beroepsstandaard wordt niet veel onderscheid gemaakt tussen tweede- en eerstegraads docenten. Dat heeft twee redenen. Ten eerste beschrijft de beroepsstandaard geen basisniveau waar iedere docent maatschappijleer aan moet voldoen, maar een nastrevenswaardig doel voor alle docenten maatschappijleer. Ten tweede wordt dit onderscheid ook niet gemaakt in de beroepsstandaarden van andere schoolvakken.
4. In deze Beroepsstandaard wordt niet ingegaan op het verschil tussen vmbo, mbo, havo en vwo. Sommige bekwaamheden zullen wellicht noodzakelijker zijn op het vmbo, andere bekwaamheden zijn van groter belang op het vwo. De commissie verwacht dat docenten zelf in de gaten houden welke bekwaamheden zij voor het lesgeven aan hun leerlingen verder moeten ontwikkelen.
5. De Beroepsstandaard veronderstelt dat iedere docent die maatschappijleer geeft startbekwaam is, dat wil zeggen dat hij een tweede- of eerstegraads bevoegdheid maatschappijleer heeft. In deze Beroepsstandaard wordt beschreven welke bekwaamheden een goede docent maatschappijleer idealiter aan zijn startbekwaamheid zou moeten toevoegen.

Beroepsstandaard voor de maatschappijleerdocent

A	Vakkennis
	<p data-bbox="252 349 746 376">Een goede maatschappijleerdocent...</p> <ol data-bbox="300 450 1476 1738" style="list-style-type: none"><li data-bbox="300 450 1206 477">1. heeft een eerste- of tweedegraadsbevoegdheid maatschappijleer. <li data-bbox="300 499 1286 577">2. heeft brede interesse voor en kennis over politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, houdt de actualiteit en relevante literatuur bij. <li data-bbox="300 600 1476 1384">3. beheerst de vakinhoudelijke kennis en vaardigheden boven het eindniveau van de eerstegraads of tweedegraads lerarenopleiding. Hij werkt aan het onderhouden en ontwikkelen van deze vakinhoudelijke kennis en vaardigheden.<ol data-bbox="395 752 1476 1384" style="list-style-type: none"><li data-bbox="395 752 1422 831">a. beheerst de examenprogramma's, eindtermen en andere brondocumenten voor de inhoud van het vak van de schooltypen waarop hij lesgeeft. <li data-bbox="395 853 1476 1133">b. beschikt over de sociaalwetenschappelijke kennis die ten grondslag ligt aan de domeinen van maatschappijleer/maatschappijwetenschappen/ burgerschapscompetenties en is op de hoogte van de actuele ontwikkelingen binnen de sociale wetenschappen op die terreinen. Daarnaast beschikt de eerstegraads docent over voldoende kennis van sociaalwetenschappelijke onderzoeksmethoden en – technieken om zijn functie te kunnen uitoefenen. <li data-bbox="395 1155 1476 1234">c. beheerst de kennisbasis voor tweedegraads docenten maatschappijleer als hij in het mbo of het vmbo lesgeeft. <li data-bbox="395 1256 1476 1384">d. beheerst zowel de kennisbasis voor eerstegraads maatschappijleerdocenten als die voor tweedegraads maatschappijleerdocenten als hij op havo en/of vwo lesgeeft. <li data-bbox="300 1406 1358 1536">4. houdt vakinhoudelijke ontwikkelingen bij, zoals op het gebied van methoden, leerplannen en examenprogramma's. Hij vormt zich daar een mening over en participeert waar mogelijk in vakinhoudelijke discussies. <li data-bbox="300 1559 1142 1585">5. heeft ruime expertise ten aanzien van burgerschapsvorming. <li data-bbox="300 1608 1453 1738">6. is bereid zich, bijvoorbeeld in het kader van vakoverstijgende projecten, te verdiepen in de inhoud van verwante schoolvakken. Hij brengt vakspecifieke kennis en vaardigheden in bij vakoverstijgende projecten.

B	Leerprocessen
	<p>Een goede maatschappijleerdocent...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. formuleert heldere vakspecifieke leerdoelen en ontwikkelt en verzorgt op basis hiervan betekenisvolle, stimulerende en effectieve leeractiviteiten. Hierbij houdt hij rekening met de verschillen tussen leerlingen qua kennis (pre- en misconcepties), achtergrond, leerstijl en leerproblematiek en met de inhoud en programma's van aanverwante vakken. <ol style="list-style-type: none"> a. is bekend met het aanbod van leermiddelen en lesmethoden en kan hieruit een beargumenteerde selectie maken. Waar nodig ontwikkelt hij zelf ter aanvulling (actueel) lesmateriaal. b. beheerst een variëteit aan werkvormen passend bij het vak (zowel aanbiedend als activerend, individueel als samenwerkend). Bijvoorbeeld: presentatie, onderwijsleer- en klassengesprek, discussie en debatvormen, audiovisueel materiaal, ict-lessen, enz. c. ontwikkelt en organiseert zijn onderwijs in afstemming met collega's binnen de sectie en voor zover het vakoverstijgende projecten betreft met collega's van andere vakken. 2. weet grote maatschappelijke vraagstukken en thema's dichtbij te brengen, aantrekkelijk en relevant te maken en betrokkenheid bij leerlingen te stimuleren. <ol style="list-style-type: none"> a. vergroot de belevingswereld van leerlingen. b. schakelt geregeld tussen theorie en praktijk, abstract en concreet. c. verwerkt actualiteit en praktijk in de leeractiviteiten. d. legt verbanden tussen en binnen maatschappelijke thema's en domeinen van maatschappijleer/maatschappijwetenschappen/burgerschapscompetenties. e. haalt, als daar aanleiding voor is, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, politieke actoren of media (met een specifieke deskundigheid of ervaring) in de klas en gaat waar mogelijk met leerlingen op onderzoek uit in de praktijk. Bijvoorbeeld naar de rechtbank, Tweede Kamer, gemeente, etc. 3. weet de relevantie van het vak aan leerlingen over te brengen en hen hiermee te inspireren en motiveren. Het gaat dan zowel om burgerschapsvorming als aansluiting op de vervolgopleiding. 4. maakt gebruik van debat en/of discussie in zijn lessen. Daarmee laat hij leerlingen zien dat zij deelgenoot (kunnen) zijn in maatschappelijke en politieke discussies. Daarbij legt hij de nadruk op argumentatievaardigheden en het open staan voor andere meningen.

	<p>5. stelt leerlingen in staat om met behulp van het instrumentarium van maatschappijleer/ maatschappijwetenschappen/burgerschapscapaciteiten (benaderingswijzen/ invalshoeken/analysemodel/ onderzoeksvaardigheden) zelfstandig maatschappelijke vraagstukken en thema's te onderzoeken/analyseren en te begrijpen.</p>
C	toetsing en feedback¹
	<p>Een goede maatschappijleerdocent...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ontwerpt betrouwbare en valide beoordelings- en evaluatie-instrumenten (diagnostische en voortgangstoetsen, schoolexamens, praktische opdrachten, groepsopdrachten) en stemt deze af op de door hem geformuleerde leerdoelen en werkvormen. <ol style="list-style-type: none"> a. verwerkt de actualiteit in toetsen en praktische opdrachten. b. zorgt ervoor dat de beoordelingscriteria vooraf bij leerlingen bekend zijn. c. vergroot de objectiviteit van de beoordeling door toetsen en de beoordeling met collega's te bespreken en de eisen en beoordelingscriteria af te stemmen. d. toetst regelmatig het beheersingsniveau, zowel theoretisch als praktisch, van de kennis en vaardigheden van de leerlingen. 2. gebruikt de resultaten van beoordelingen bij de inrichting en uitvoering van het onderwijs. Hij geeft leerlingen duidelijke en gerichte feedback op de resultaten en baseert de begeleiding van (individuele) leerlingen op deze resultaten teneinde hiaten in kennis en vaardigheden weg te werken. 3. is in staat leerlingen te begeleiden bij praktische opdrachten en profielwerkstukken. 4. is in staat leerlingen te begeleiden naar en voor te bereiden op het centraal examen maatschappijleer 2/maatschappijwetenschappen. 5. reflecteert op zijn eigen functioneren als vakdocent. Hij evalueert zijn lessen en laat zijn lessen evalueren door leerlingen en collega's. Hij vraagt feedback van andere docenten (maatschappijleer) op zijn lessen, toetsen, lesmateriaal en andere aspecten van zijn onderwijspraktijk en stuurt indien nodig bij. Daarnaast geeft hij feedback op de onderwijspraktijk van andere docenten (maatschappijleer). 6. vraagt leerlingen om feedback op zijn onderwijs en is in staat de reacties van leerlingen te gebruiken voor het verbeteren van zijn onderwijs. 7. kan, als hij een eerstegraads docent is, kleinschalig onderwijsonderzoek uitvoeren naar de effecten van het door hem gegeven onderwijs.

¹ De invulling van deze categorie is - met uitzondering van 1 a. en 4 - niet vakspecifiek voor docenten maatschappijleer. De commissie heeft toch gemeend dat het van belang is deze niet-vakspecifieke beroepsstandaarden op het gebied van toetsing en feedback in dit document te benoemen.

D	context
	<p>Een goede maatschappijleerdocent...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kent de positie van het vak binnen de school. Hij heeft kennis van de plaats van maatschappijleer in vakkenpakketten, profielen, sectoren, niveaus en kent de positie van maatschappijleer in de slaag- zakregeling. 2. ontplooit schoolbrede activiteiten over vakinhoudelijke thema's of actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de verkiezingen, projecten rondom het thema arbeid of pluriforme samenleving. 3. kan aan ouders en collega's het doel van maatschappijleer uitleggen. Hij kan de relevantie van het vak aangeven. Hij kan zijn vakinhoudelijke en vakdidactische opvattingen verwoorden en verantwoorden. 4. onderhoudt contacten met maatschappijleerdocenten buiten de eigen school met het oog op de borging van de kwaliteit van het onderwijs, de persoonlijke professionele ontwikkeling en het participeren in discussies omtrent het vak. 5. kan discussies over het vak plaatsen in bredere (politieke) discussies over het onderwijs. 6. is op de hoogte van de betekenis van maatschappijleer voor de toekomstige studie- en beroepskeuze van leerlingen.
E	beroepscode
	<p>Een goede maatschappijleerdocent...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. creëert een veilige leeromgeving, maar gaat gevoelige en omstreden (actuele) onderwerpen en uitlatingen van leerlingen niet uit de weg. <ol style="list-style-type: none"> a. toont in het gesprek over dit soort onderwerpen betrokkenheid bij de leerlingen, maar distantie ten opzichte van de actualiteit, maatschappelijke problemen en ontwikkelingen die onderwerp van gesprek zijn. b. treedt op als algemeen geaccepteerde fatsoensnormen worden overtreden, als een minderheid of een enkeling in de klas in het gedrang komt of als mensen over één kam worden geschoren. 2. staat open voor de meningen van leerlingen. 3. is zich bewust van zijn invloed op de opvattingen van leerlingen. <ol style="list-style-type: none"> a. is zeer terughoudend in het geven van waardeoordelen over de meningen van leerlingen. De docent maatschappijleer is zich bewust van het effect dat het uitspreken of laten blijken van zo'n waardeoordeel kan hebben op de opvattingen van de leerling en op de relatie tussen de docent en zijn leerling of

	<p>leerlingen. Desondanks kan een situatie ontstaan waarin het geven van een waardeoordeel noodzakelijk is, bijvoorbeeld in situaties zoals beschreven onder E1b.</p> <ul style="list-style-type: none"> b. de docent zal onjuiste veronderstellingen van leerlingen over de maatschappelijke werkelijkheid proberen bij te sturen door daar feiten tegenover te stellen. Op die manier leert hij leerlingen de eigen opvattingen te toetsen aan de werkelijkheid. De docent maatschappijleer moet zich echter altijd bewust zijn van zijn eigen subjectieve beleving van de maatschappelijke werkelijkheid en het risico dat hij onjuiste of verouderde gegevens als feiten presenteert. c. Bij het bespreken van meningen van leerlingen laat de docent de leerlingen in hun waarde. <p>4. draagt bij aan burgerschapsvorming.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. maakt leerlingen bewust van het feit dat zij onderdeel uitmaken van een samenleving waarin ze rechten, plichten, mogelijkheden en verantwoordelijkheden hebben en stimuleert de betrokkenheid van leerlingen bij de samenleving. b. is zich ervan bewust dat er verschillende visies op burgerschap bestaan en dat in (zijn) lesstof en didactiek een bepaalde visie op burgerschap besloten kan liggen. c. stimuleert de betrokkenheid van leerlingen bij de politiek en brengt hen reële verwachtingen bij over de mogelijkheden van de politiek. d. draagt de waarden van de democratische rechtsstaat over, maar dringt zijn overtuiging en opvattingen niet op aan leerlingen. <p>5. heeft distantie ten opzichte van zijn eigen (politieke) opvattingen en kan deze verwoorden, maar ook verbergen.</p> <p>6. trekt zekerheden in twijfel en kan maatschappelijke vraagstukken vanuit meerdere kanten beschouwen. Hij leert de leerlingen een vragende in plaats van een stellige houding aan. Daarin heeft de docent maatschappijleer een voorbeeldfunctie.</p> <p>7. heeft een kritische houding ten opzichte van zijn eigen vakinhoudelijke en vakdidactische opvattingen en blijft deze ontwikkelen.</p>

Beroepsregister docenten maatschappijleer

De beroepsstandaarden voor de verschillende schoolvakken worden ontwikkeld met het oog op het opzetten van een lerarenregister. Het lerarenregister zal naar verwachting zijn opgebouwd uit een groot aantal *deelregisters*, waarbij ieder deelregister correspondeert met (en beheerd wordt door) een bepaalde beroepsgroep van onderwijspersoneel. Het deelregister van docenten maatschappijleer zou dus door de NVLM worden beheerd. Het lerarenregister (ieder deelregister) kent in de opzet van SBL drie gedeeltes: initieel register, beroepsregister en expertregister.

Het *initieel register* is het voorportaal van het beroepsregister. In principe kunnen alle leraren met een bevoegdheid zich hierin laten registreren, met de mogelijkheid om na een aantal jaren opgenomen te worden in het beroepsregister.

In het *beroepsregister* zijn leraren opgenomen die de beroepsstandaarden en de beroepscode onderschrijven en die met enige regelmaat aantonen hun professionaliteit in voldoende mate te onderhouden.

Het *expertregister* beoogt die leraren te administreren die naast de reguliere beroepscompetenties (die hen kwalificeert voor het beroepsregister) beschikken over voor het leraarsberoep additionele competenties (expertise). Welke additionele competenties een docent moet hebben om in het expertregister te komen moet op een later moment worden bepaald.

Zoals eerder gezegd heeft de NVLM nog geen besluit genomen over de wenselijkheid van een lerarenregister. De commissie heeft zich wel gebogen over een aantal uitgangspunten voor een registratieprocedure. Daarbij ging het met name over de vraag aan welke voorwaarden een docent moet voldoen om in het beroepsregister te komen. Het expertregister is buiten beschouwing gelaten omdat daarover op dit moment nog weinig gezegd kan worden.

Uitgangspunten registratieprocedure 'beroepsregister docenten maatschappijleer'

Registratiecriteria initieel register:

- een bevoegdheid tot het geven van maatschappijleer is noodzakelijk voor registratie.
- om te kunnen worden ingeschreven moet men aangeven de beroepsstandaarden en de beroepscode te onderschrijven.

Registratiecriteria beroepsregister:

- ingeschreven in het initieel register.
- minimaal twee jaar werkzaam als docent maatschappijleer.
- een aanstelling waarvan het geven van maatschappijleer/maatschappijwetenschappen/burgerschapscapaciteiten voor minimaal 0,2 fte deel uitmaakt.
- Een korte onderbreking van bovengenoemde aanstelling leidt niet direct tot uitschrijving. Uitschrijving volgt als iemand langer dan twee jaar geen aanstelling heeft gehad waarvan het geven van maatschappijleer/maatschappijwetenschappen/burgerschapscapaciteiten voor minimaal 0,2 fte deel uitmaakt.
- Voor toelating vanuit het initieel register tot het beroepsregister en voor verlenging van inschrijving in het beroepsregister moeten geregistreerde leraren voldoen aan nader omschreven eisen met betrekking tot professionalisering, uitgedrukt in behaalde punten. Voor het verzamelen van punten is een diversiteit aan professionaliseringsactiviteiten mogelijk.

Professionaliseringsactiviteiten

De commissie onderscheidt drie categorieën:

- 1) formele scholing gericht op het vergroten van vakspecifieke kennis.
- 2) formele scholing gericht op het vergroten van vakspecifieke vaardigheden.
- 3) praktische activiteiten die bijdragen aan vakspecifieke kennis of vaardigheden.

In de regel zullen activiteiten uit categorie 1 of 2 meer punten opleveren dan activiteiten uit categorie 3.

Met vakspecifiek bedoelt de commissie dat de kennis of vaardigheden die via scholing of praktische activiteiten zijn verkregen duidelijk verband houden met de bekwaamheden die in de beroepsstandaard vermeld worden (of met de beroepscode voor zover daarin bekwaamheden worden omschreven).

De commissie is van mening dat elke docent de kennis over politieke en maatschappelijke ontwikkelingen en de actualiteit (Beroepsstandaard A1) moet bijhouden. Hiervoor worden dus geen punten toegekend.

Voorbeelden van professionaliseringsactiviteiten per categorie (de lijst is niet uitputtend)

- 1) formele scholing gericht op het vergroten van vakspecifieke kennis:
  - lezingen Docentendag maatschappijleer
  - cursussen op HBO of universiteit (voorbeelden: VU-nascholing over invoering nieuwe programma maatschappijleer, masterclasses UvA, studiedag Fontys/UvT Tilburg)
  - sociologendag of politicologenetmaal.
  - Studiereis

- 2) formele scholing gericht op het vergroten van vakspecifieke vaardigheden:
  - workshops Docentendag maatschappijleer
  - cursus activerende didactiek
  - cursus toetsen maken
  - studiereis

- 3) praktische activiteiten die bijdragen aan vakspecifieke kennis of vaardigheden:
  - begeleiden leraar in opleiding
  - geven van workshop/lezing/cursus
  - schrijven van een vakinhoudelijk artikel (voor bijvoorbeeld M&P)
  - lidmaatschap bestuur of commissie NVLM
  - lidmaatschap bestuur of commissie maatschappelijke organisaties of politieke partijen
  - werkzaamheden constructiegroep CITO of vaksectie CEVO
  - organiseren van schoolbrede activiteiten, excursies (gekoppeld aan vakinhoudelijke thema's) of vakoverstijgende projecten
  - participatie in examenbesprekingen
  - structureel deelnemen aan een netwerk van docenten maatschappijleer
  - structureel meedoen aan intercollegiale coaching of intervisie.
  - participatie in veldraadplegingen (bijvoorbeeld over commissie Schnabel)

Wie bepaalt welke professionaliseringsactiviteiten punten opleveren?

Dit moet nog nader worden bepaald. In ieder geval moet er een commissie van vakgenoten zijn die bepaalt of een scholing of praktische activiteit bijdraagt aan de professionalisering van een docent maatschappijleer. Deze commissie bepaalt dus hoeveel punten een scholing of praktische activiteit oplevert. Natuurlijk moeten docenten de mogelijkheid hebben om tegen die beslissing in beroep te gaan.

De commissie 'Beroepsstandaard voor de maatschappijleerdocent' acht het noodzakelijk dat professionaliseringsactiviteiten geaccrediteerd worden. Een maatschappijleerdocent die geregistreerd wil worden of blijven moet dus een dossier inleveren waarin hij aantoont aan de registratiecriteria te voldoen. De commissie beroepsstandaard is van mening dat nader zou moeten worden gesproken over de (on)mogelijkheden van visitatie in dit kader. Hoewel de commissie beroepsstandaard denkt dat het professionele gedrag van een docent wellicht beter vast te stellen is op basis van lesbezoek dan op basis van een dossier met professionaliseringsactiviteiten vindt de commissie dat een visitatietraject als onderdeel van een registratieprocedure (nu) een brug te ver is.

Kosten

- Inschrijving in het register zou 100 euro per jaar mogen kosten.
- Leden van de NVLM zouden 50% korting moeten krijgen.

Enkele kanttekeningen van NVLM-leden bij de registratieprocedure

Bij invoering van een beroepsregister en een bijbehorende registratieprocedure zijn door een aantal NVLM-leden enkele kanttekeningen geplaatst:

- Wat is de meerwaarde van een beroepsregister, wat levert het op? En hoeveel administratieve rompslomp kost het?
- De maatschappijleerdocent die geregistreerd wil worden of blijven moet een dossier inleveren waarin hij aantoont aan de registratiecriteria te voldoen. Enkele leden zijn huiverig voor een verplichting een dergelijk dossier in te leveren als dit het karakter van een portfolio zou krijgen. Aan de andere kant is het van belang dat een dergelijk dossier voldoende informatie geeft over de ondernomen professionaliseringsactiviteiten als registratie gevolgen krijgt in arbeidsvoorwaardelijke zin.
- Hoe voorkom je dat de commissie die toelating tot het beroepsregister en verlenging van inschrijving in het beroepsregister beoordeelt arbitraire beslissingen neemt?